

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

ในระบบบริหารงานบุคคล การอุทธรณ์และร้องทุกข์ ถือเป็นหลักประกันความมั่นคงและความเป็นธรรมของข้าราชการพลเรือน และถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยถ่วงดุลการใช้อำนาจของผู้บังคับบัญชา ซึ่งในปัจจุบันพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ได้มีการปรับปรุงระบบการอุทธรณ์และร้องทุกข์ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม หรือ ก.พ.ค. ขึ้น เพื่อทำหน้าที่พิจารณาอุทธรณ์และร้องทุกข์ของข้าราชการพลเรือนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีต้นแบบมาจากคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมของประเทศสหรัฐอเมริกา หรือ “MSPB” ก.พ.ค. ของประเทศไทยจึงได้มีการปรับปรุงกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์และร้องทุกข์ให้คล้ายกับกระบวนการพิจารณาคดีในศาลปกครอง ซึ่งมีขั้นตอนการพิจารณาที่ซับซ้อนและยุ่งยาก และมีกรอบระยะเวลาการพิจารณาอุทธรณ์และร้องทุกข์ยาวกว่าการพิจารณาอุทธรณ์และร้องทุกข์โดยทั่วไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการพลเรือน พ.ศ. 2539 รวมทั้งหากผู้อุทธรณ์และร้องทุกข์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. ยังมีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้นหรือศาลปกครองสูงสุดได้อีก กรณีดังกล่าวจึงทำให้เกิดปัญหาความล่าช้าในการพิจารณาอุทธรณ์และร้องทุกข์ของ ก.พ.ค. ปัญหาการให้ความยุติธรรมแก่ข้าราชการพลเรือน และปัญหาการเพิ่มปริมาณคดีในศาลปกครอง

6.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่า “การไต่ถามข้อพิพาท” เป็นวิธีระงับข้อพิพาททางเลือกวิธีหนึ่งที่สามารถยุติข้อพิพาทได้อย่างรวดเร็วและประหยัด และให้ผลที่ตรงตามความประสงค์ของทุกฝ่าย อีกทั้งได้รับความยินยอมจากคู่กรณีด้วยความสมัครใจ “การไต่ถามข้อพิพาท” จึงได้รับความนิยมอย่างมากในหลายๆ ประเทศ อาทิเช่น ในศาลปกครองฝรั่งเศสและศาลปกครองสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ได้มีการนำ “การไต่ถามข้อพิพาท” มาใช้ในการบริหารจัดการคดีปกครองเพื่อช่วยลดปริมาณคดีในศาลปกครอง ไม่เว้นแม้แต่ในระบบการอุทธรณ์และร้องทุกข์ของคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมของสหรัฐอเมริกา หรือ “MSPB” ซึ่งเป็นต้นแบบ ก.พ.ค. ของประเทศไทย

และคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมของออสเตรเลีย หรือ “The MPC” ต่างก็สนับสนุนให้มีการนำการไต่ถามข้อพิพาทมาใช้ในขั้นตอนการอุทธรณ์และร้องทุกข์ของคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นทางเลือกแก่คู่กรณีพิพาทในการแก้ไขปัญหาพิพาทให้ยุติลงได้อย่างรวดเร็ว ประหยัด เป็นความลับ และเป็นไปตามความประสงค์ของคู่กรณีพิพาท ดังนั้น เพื่อให้ปัญหาความล่าช้าในการพิจารณาอุทธรณ์และร้องทุกข์ของ ก.พ.ค. ปัญหาการให้ความยุติธรรมแก่ข้าราชการพลเรือน และปัญหาการเพิ่มปริมาณคดีในศาลปกครองลดลง ผู้ศึกษาจึงเห็นควรนำ “การไต่ถามข้อพิพาท” มาใช้ในขั้นตอนการอุทธรณ์และร้องทุกข์ของ ก.พ.ค. โดยให้แก้ไขเพิ่มเติม กฎ ก.พ.ค. ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ พ.ศ. 2551 และกฎ ก.พ.ค. ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. 2551 ดังนี้

(1) ในกฎ ก.พ.ค. ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ พ.ศ. 2551 ให้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติว่า “ในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ เมื่อผู้อุทธรณ์และคู่กรณีในอุทธรณ์มีคำขอ หรือตามคำแนะนำของ ก.พ.ค. และผู้อุทธรณ์และคู่กรณีในอุทธรณ์ให้ความยินยอมเป็นหนังสือ ให้ ก.พ.ค. ดำเนินการให้มีการไต่ถามข้อพิพาท เพื่อเป็นทางให้ยุติข้อพิพาทนั้นโดยเร็ว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ.ค. นี้”

(2) ในกฎ ก.พ.ค. ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. 2551 ให้ยกเลิกบทบัญญัติในข้อ 6 หมวด 1 ทัวไป โดยให้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติ ข้อ 6 หมวด 1 ทัวไปใหม่ ว่า “ในการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ เมื่อผู้ร้องทุกข์และคู่กรณีในการร้องทุกข์มีคำขอ หรือตามคำแนะนำของ ก.พ.ค. และผู้ร้องทุกข์และคู่กรณีในการร้องทุกข์ให้ความยินยอมเป็นหนังสือ ให้ ก.พ.ค. ดำเนินการให้มีการไต่ถามข้อพิพาท เพื่อเป็นทางให้ยุติข้อพิพาทนั้นโดยเร็ว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.พ.ค. นี้”